

Quy hoạch không gian mới để Hà Nội phát triển xứng tầm Thủ đô

16:01 04/10/2025

Nghị quyết 15-NQ/TW ngày 5/5/2022 của Bộ Chính trị đặt mục tiêu xây dựng Hà Nội trở thành đô thị “Văn hiến – Văn minh – Hiện đại”, giữ vai trò trung tâm chính trị - hành chính quốc gia và là động lực phát triển của vùng Thủ đô cũng như cả nước. Hiện thực hóa tầm nhìn này, Quy hoạch Thủ đô giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến 2050 được xây dựng với nhiều định hướng táo bạo, đột phá nhưng cũng đòi hỏi quyết tâm lớn trong triển khai.

Một trong những định hướng nổi bật là chuyển đổi mô hình phát triển từ đô thị tập trung sang cấu trúc đa cực, đa trung tâm. Thay vì dồn áp lực dân số, giao thông và hạ tầng vào khu vực nội đô, Hà Nội dự kiến hình thành hai thành phố trực thuộc: khu vực phía Bắc gồm Đông Anh, Mê Linh, Sóc Sơn và khu vực phía Tây gồm Hòa Lạc, Xuân Mai. Đồng thời, các đô thị vệ tinh như Sơn Tây, Phú Xuyên sẽ được phát triển theo chức năng riêng, nhằm giãn dân, khai thác tiềm năng địa phương và giảm tải cho trung tâm.

Mô hình phát triển đô thị theo hướng TOD (Transit-Oriented Development) – đô thị gắn với giao thông công cộng được xem là bước đi chiến lược. TOD không chỉ tái cấu trúc không gian đô thị, mà còn thúc đẩy kinh tế - xã hội ở các khu vực ven đô, góp phần hạn chế ùn tắc và giảm ô nhiễm môi trường ở nội thành. Các tuyến đường sắt đô thị, hệ thống xe buýt nhanh, cùng những trục giao thông lớn như Vành đai 4, Vành đai 5 và các cầu vượt sông Hồng (Tứ Liên, Trần Hưng Đạo, Ngọc Hồi, Hồng Hà, Mỹ Sở) sẽ là xương sống kết nối các vùng.

Phó Chủ tịch Quốc hội Vũ Hồng Thanh đánh giá, Luật Thủ đô 2024 là hành lang pháp lý quan trọng, giúp giải phóng nguồn lực, tạo đà bứt phá cho Hà Nội. Quy hoạch Thủ đô và Đồ án điều chỉnh Quy hoạch chung đến năm 2045, tầm nhìn 2065 đang được triển khai đồng bộ, với nhiều dự án hạ tầng kinh tế - xã hội trọng điểm được đầu tư mạnh.

Không gian phát triển của Hà Nội được định hình theo năm hướng chính: không gian trên cao, không gian ngầm, không gian công cộng, không gian văn hóa – sáng tạo và không gian số. Cách tiếp cận này nhằm tối ưu quỹ đất, cải thiện chất lượng sống và bảo tồn giá trị văn hiến nghìn năm. Quy hoạch hai bên bờ sông Hồng là một điểm nhấn, với định hướng phát triển đô thị sinh thái, không gian văn hóa và du lịch, biến dòng sông trở thành “trục xanh” biểu tượng.

Tuy nhiên, Hà Nội vẫn đối mặt với nhiều thách thức: ô nhiễm môi trường, ùn tắc giao thông, ngập úng cục bộ, thiếu không gian công cộng và tác động từ đô thị hóa nhanh. Theo Phó Chủ tịch UBND thành phố Trương Việt Dũng, trong những tháng cuối năm 2025, thành phố sẽ tiếp tục đẩy mạnh phát triển hạ tầng kỹ thuật; nâng cao hiệu quả quản lý quy hoạch, đất đai và môi trường. Các chuyên gia nhận định, quản trị đô thị thông minh và chuyển đổi số là chìa khóa giúp Hà Nội trở thành đô thị hiện đại, đáng sống.

Hà Nội đang đứng trước thời cơ lớn để vươn tầm trở thành một đô thị xanh, thông minh và bền vững. Quy hoạch Thủ đô không chỉ là thiết kế không gian phát triển mà còn là khát vọng về một thành phố xứng đáng với vị thế trung tâm quốc gia. Để biến tầm nhìn thành hiện thực, cần sự đồng hành của chính quyền, doanh nghiệp và người dân, cùng sự quyết liệt trong tổ chức thực hiện và giám sát. Hà Nội tương lai sẽ là nơi giao thoa giữa hiện đại và truyền thống, với không gian mở, giao thông thông minh và bản sắc được gìn giữ.

Nam Sơn (t/h)